

Warszawa, dnia 10 lutego 2020 r.

Poz. 205

**ROZPORZĄDZENIE
RADY MINISTRÓW**

z dnia 31 stycznia 2020 r.

**w sprawie przeprowadzania i dokumentowania niektórych czynności przez funkcjonariuszy
Centralnego Biura Antykorupcyjnego**

Na podstawie art. 14 ust. 10 ustawy z dnia 9 czerwca 2006 r. o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 1921 i 2020) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne

§ 1. Rozporządzenie określa szczegółowe warunki przeprowadzania i dokumentowania przez funkcjonariusza Centralnego Biura Antykorupcyjnego, zwanego dalej „funkcjonariuszem”, czynności:

- 1) wydawania osobom poleceń określonego zachowania się,
- 2) legitymowania osób w celu ustalenia ich tożsamości,
- 3) zatrzymywania osób w trybie i w przypadkach określonych w przepisach ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 30),
- 4) przeszukania osób i pomieszczeń w trybie i w przypadkach określonych w przepisach ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego,
- 5) obserwowania i rejestrowania, przy użyciu środków technicznych, obrazu zdarzeń w miejscach publicznych oraz dźwięku towarzyszącego tym zdarzeniom

– o których mowa w art. 14 ust. 1 pkt 1–4 i 6 ustawy z dnia 9 czerwca 2006 r. o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym, zwanej dalej „ustawą”.

§ 2. 1. Funkcjonariusz, przystępując do przeprowadzenia czynności, o których mowa w § 1 pkt 1–4:

- 1) podaje swoje imię i nazwisko;
- 2) okazuje legitymację służbową, przy czym na żądanie osoby, wobec której czynność jest prowadzona, umożliwia odnotowanie numeru legitymacji służbowej i nazwy organu, który ją wydał, oraz imienia i nazwiska funkcjonariusza;
- 3) podaje przyczynę podjęcia czynności służbowych, a na żądanie osoby, wobec której czynność jest prowadzona, podstawę prawną podjęcia czynności.

2. Po zakończeniu czynności, o których mowa w § 1:

- 1) pkt 1 i 2 – funkcjonariusz informuje osobę, wobec której podjęto czynność, o prawie złożenia zażalenia na sposób przeprowadzenia czynności do prokuratora właściwego ze względu na miejsce przeprowadzenia tej czynności, stosownie do art. 14 ust. 7 ustawy;
- 2) pkt 3 i 4 – funkcjonariusz informuje osobę, wobec której podjęto czynność, o prawie złożenia zażalenia do właściwego sądu, stosownie do przepisów ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego.

§ 3. W przypadku przeprowadzania czynności określonych w § 1 pkt 3 i 4 wobec osoby, która korzysta z immunitetu parlamentarnego, sędziowskiego lub prokuratorskiego, funkcjonariusz niezwłocznie powiadamia drogą służbową Szefa CBA o podjęciu działań wobec tej osoby.

§ 4. W uzasadnionych przypadkach funkcjonariusz może przybrać do udziału w czynnościach, o których mowa w § 1 pkt 3–5, osobę posiadającą wiedzę specjalistyczną, w celu zabezpieczenia prawidłowego przebiegu toku postępowania.

Rozdział 2

Wydawanie osobom poleceń określonego zachowania się

§ 5. 1. O wydaniu osobie polecenia określonego zachowania się w granicach niezbędnych do wykonania czynności określonych w art. 14 ust. 1 pkt 2–5a ustawy funkcjonariusz zamieszcza odpowiednio w notatce służbowej lub protokole, o których mowa w § 9, § 11 ust. 1 pkt 3 i § 19, wzmiankę, która zawiera:

- 1) czas i miejsce przeprowadzenia czynności;
- 2) cel przeprowadzonej czynności i jej opis;
- 3) informację o pouczeniu osoby o przysługującym jej prawie, o którym mowa w art. 14 ust. 7 pkt 1 ustawy.

2. O wydaniu osobie polecenia określonego zachowania się w celu wykonywania innych czynności służbowych niż określone w art. 14 ust. 1 pkt 2–5a ustawy, podejmowanych w zakresie i w celu realizacji ustawowych zadań CBA, lub w celu uniknięcia bezpośredniego zagrożenia bezpieczeństwa osób lub mienia, gdy jest to niezbędne do sprawnego i zgodnego z prawem wykonywania czynności albo uniknięcia zatarcia śladów przestępstwa, funkcjonariusz sporządza notatkę służbową, która zawiera w szczególności:

- 1) imię, nazwisko i stanowisko służbowe funkcjonariusza;
- 2) czas i miejsce przeprowadzenia czynności;
- 3) cel i opis przeprowadzenia czynności;
- 4) wzmiankę o pouczeniu osoby o przysługującym jej prawie, o którym mowa w art. 14 ust. 7 pkt 1 ustawy;
- 5) podpis funkcjonariusza.

Rozdział 3

Legitymowanie osób

§ 6. 1. Funkcjonariusz ustala tożsamość osoby legitymowanej na podstawie:

- 1) dowodu osobistego;
- 2) dokumentu paszportowego;
- 3) zagranicznego dokumentu tożsamości;
- 4) dokumentu elektronicznego, o którym mowa w art. 19e ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2019 r. poz. 700, 730, 848, 1590 i 2294), który, na żądanie funkcjonariusza, został okazany lub przekazany celem potwierdzenia integralności, pochodzenia i ważności tego dokumentu elektronicznego;
- 5) dokumentu publicznego innego niż wymienione w pkt 1 i 2, w rozumieniu ustawy z dnia 22 listopada 2018 r. o dokumentach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 53, 1091 i 1716), oznaczonego numerem i serią, który zawiera:
 - a) nazwę organu wydającego oraz
 - b) fotografię osoby, której dokument wydano.

2. W przypadku gdy nie jest możliwe ustalenie tożsamości osoby legitymowanej na podstawie dokumentów, o których mowa w ust. 1, tożsamość tej osoby ustala się na podstawie oświadczenia innej osoby:

- 1) która jest funkcjonariuszowi znana osobiście;
- 2) której tożsamość została ustalona w sposób, o którym mowa w ust. 1.

§ 7. W przypadku legitymowania osoby znajdującej się w pojeździe funkcjonariusz, ze względów bezpieczeństwa, może żądać opuszczenia pojazdu przez tę osobę oraz inne osoby znajdujące się w pojeździe.

§ 8. Funkcjonariusz może odstąpić od legitymowania osoby, która jest mu znana osobiście.

§ 9. Z przeprowadzonej czynności legitymowania osoby funkcjonariusz sporządza notatkę służbową, która zawiera w szczególności:

- 1) imię, nazwisko i stanowisko służbowe funkcjonariusza;
- 2) czas i miejsce przeprowadzenia czynności;
- 3) imię, nazwisko, datę urodzenia i miejsce zamieszkania osoby legitymowanej;
- 4) cechy dokumentu, na podstawie którego stwierdzono tożsamość osoby legitymowanej;
- 5) przyczynę legitymowania;
- 6) wzmiankę o pouczeniu osoby legitymowanej o przysługującym jej prawie, o którym mowa w art. 14 ust. 7 pkt 1 ustawy;
- 7) podpis funkcjonariusza.

Rozdział 4

Zatrzymywanie osób

§ 10. 1. Funkcjonariusz przy zatrzymywaniu osoby:

- 1) po wykonaniu czynności określonych w § 2 ust. 1 sprawdza, w sposób określony w art. 14 ust. 6 ustawy, czy osoba zatrzymywana posiada przy sobie broń lub inne niebezpieczne przedmioty mogące służyć do popełnienia przestępstwa albo przedmioty mogące stanowić dowody w postępowaniu lub podlegające przypadkowi, a także urządzenia telekomunikacyjne i teleinformatyczne;
- 2) odbiera broń i przedmioty, o których mowa w pkt 1;
- 3) legitymuje osobę zatrzymywaną;
- 4) informuje osobę zatrzymywaną o zatrzymaniu i jego przyczynach;
- 5) uprzedza osobę zatrzymaną o obowiązku podporządkowania się wydawanym poleceniom, a także o możliwości użycia wobec niej środków przymusu bezpośredniego lub broni palnej w przypadku niepodporządkowania się wydanym poleceniom lub próby ucieczki;
- 6) doprowadza osobę zatrzymaną do jednostki organizacyjnej CBA, prokuratury lub jednostki organizacyjnej Policji.

2. W przypadku zatrzymywania osoby, co do której z posiadanych informacji lub okoliczności faktycznych wynika, że może posiadać broń lub inne niebezpieczne przedmioty mogące służyć do popełnienia przestępstwa, funkcjonariusz, w uzasadnionych przypadkach, przystępując do zatrzymania, poprzedza je okrzykiem „CBA!” lub „Centralne Biuro Antykorupcyjne!”, a następnie:

- 1) sprawdza, w sposób określony w art. 14 ust. 6 ustawy, czy osoba zatrzymywana posiada przy sobie broń lub inne niebezpieczne przedmioty mogące służyć do popełnienia przestępstwa albo przedmioty mogące stanowić dowody w postępowaniu lub podlegające przypadkowi, a także urządzenia telekomunikacyjne i teleinformatyczne;
- 2) odbiera broń i przedmioty, o których mowa w pkt 1;
- 3) po wykonaniu czynności określonych w § 2 ust. 1 – legitymuje osobę zatrzymywaną;
- 4) informuje osobę zatrzymywaną o zatrzymaniu;
- 5) uprzedza osobę zatrzymaną o obowiązku podporządkowania się wydawanym poleceniom, a także o możliwości użycia wobec niej środków przymusu bezpośredniego lub broni palnej w przypadku niepodporządkowania się wydanym poleceniom lub próby ucieczki;
- 6) doprowadza osobę zatrzymaną do jednostki organizacyjnej CBA, prokuratury lub jednostki organizacyjnej Policji.

§ 11. 1. Funkcjonariusz niezwłocznie po zatrzymaniu osoby:

- 1) informuje osobę zatrzymaną o jej prawach, w szczególności przez przekazanie jej pouczenia na piśmie o uprawnieniach zatrzymanego w postępowaniu karnym, zgodnego ze wzorem określonym na podstawie art. 244 § 5 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego;
- 2) wysłuchuje osobę zatrzymaną na okoliczność zatrzymania;

- 3) sporządza protokół zatrzymania osoby zgodnie z art. 244 § 3 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego;
- 4) wręcza osobie zatrzymanej, za potwierdzeniem, kopię protokołu zatrzymania;
- 5) na żądanie osoby zatrzymanej podejmuje czynności mające na celu realizację przysługujących jej praw, o których mowa w pkt 1;
- 6) powiadamia właściwego prokuratora o zatrzymaniu osoby.

2. Protokół zatrzymania osoby podpisuje własnoręcznie:

- 1) funkcjonariusz sporządzający protokół;
- 2) osoba, wobec której dokonano czynności objętych protokołem;
- 3) inne osoby uczestniczące w zatrzymaniu.

3. Jeżeli osoba, wobec której dokonano czynności objętych protokołem zatrzymania, lub inne osoby uczestniczące w czynności odmawiają podpisania protokołu lub nie mogą go podpisać, funkcjonariusz sporządzający protokół zaznacza przyczynę braku podpisu w protokole.

4. W przypadku gdy zachowanie osoby zatrzymanej wskazuje na to, że:

- 1) jest ona pod wpływem alkoholu lub innego podobnie działającego środka,
- 2) jest ona pod wpływem środka odurzającego, substancji psychotropowej lub innego podobnie działającego środka,
- 3) z powodów innych niż wymienione w pkt 1 i 2 ma ona zakłóconą świadomość

– funkcjonariusz wykonuje czynności określone w ust. 1 pkt 1 i 4 po ustaniu przyczyn zakłócających świadomość osoby zatrzymanej.

§ 12. W przypadku wniesienia przez osobę zatrzymaną zażalenia na zatrzymanie, funkcjonariusz niezwłocznie przekazuje właściwemu sądowi kopię protokołu zatrzymania osoby wraz z materiałami uzasadniającymi zatrzymanie.

§ 13. Osobę zatrzymaną umieszcza się w pomieszczeniu jednostki organizacyjnej CBA lub jednostki organizacyjnej Policji przeznaczonym dla osób zatrzymanych, które jest zabezpieczone w sposób zapewniający bezpieczeństwo tym osobom oraz realizację celu zatrzymania.

§ 14. Poza przypadkami określonymi w art. 248 § 1 i 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego, funkcjonariusz zwalnia osobę zatrzymaną także, gdy otrzymał zaświadczenie lekarskie o istnieniu przeciwwskazań medycznych do zatrzymania.

§ 15. Zatrzymanie i zwolnienie osoby ewidencjonuje się w przewidzianej do tego dokumentacji prowadzonej w jednostce organizacyjnej CBA lub w jednostce organizacyjnej Policji, do której osobę zatrzymaną doprowadzono.

Rozdział 5

Przeszukanie osób i pomieszczeń

§ 16. Funkcjonariusz, przystępując do przeszukania, o którym mowa w § 1 pkt 4:

- 1) po wykonaniu czynności określonych w § 2 ust. 1 okazuje osobie, u której ma nastąpić przeszukanie, postanowienie sądu albo prokuratora, nakaz kierownika jednostki organizacyjnej CBA lub legitymację służbową, a na żądanie tej osoby umożliwia odnotowanie danych w nich zawartych;
- 2) informuje osobę, u której ma nastąpić przeszukanie, o celu tej czynności;
- 3) wzywa osobę, u której ma nastąpić przeszukanie, do dobrowolnego wydania:
 - a) broni, innych niebezpiecznych przedmiotów oraz przedmiotów, których posiadanie jest zabronione,
 - b) poszukiwanych przedmiotów bądź wskazania miejsca, w którym ukrywa się poszukiwana osoba;
- 4) informuje osobę, u której ma nastąpić przeszukanie, o przysługujących jej prawach, o których mowa w ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego;
- 5) legitymuje osoby znajdujące się w pomieszczeniu;
- 6) informuje osobę, u której ma nastąpić przeszukanie, że otrzyma, na swoje żądanie, postanowienie sądu lub prokuratora w przedmiocie zatwierdzenia przeszukania – w przypadku gdy przeszukanie ma nastąpić na podstawie nakazu kierownika właściwej jednostki organizacyjnej CBA lub legitymacji służbowej funkcjonariusza.

§ 17. 1. Przeszukanie osoby polega na przeszukaniu jej odzieży i podręcznych przedmiotów tej osoby, w celu znalezienia rzeczy mogących stanowić dowód w sprawie o przestępstwo, którego ściganie należy do zadań CBA, lub podlegających zajęciu w postępowaniu karnym, w którym bierze udział CBA.

2. Funkcjonariusz dokonuje przeszukania osoby w miejscu niedostępnym w czasie wykonywania czynności dla osób postronnych.

3. Funkcjonariusz dokonuje przeszukania osoby tej samej płci. Jeżeli dokonanie przeszukania przez funkcjonariusza tej samej płci co osoba poddawana przeszukaniu nie jest możliwe, a czynność musi być przeprowadzona niezwłocznie, przeszukania może dokonać funkcjonariusz płci odmiennej, z uwzględnieniem przepisu art. 14 ust. 6 ustawy.

§ 18. 1. W przypadku braku możliwości swobodnego wejścia do pomieszczenia, w którym ma nastąpić przeszukanie, funkcjonariusz może wykonać tę czynność, pokonując przeszkodę uniemożliwiającą wejście, nawet gdyby mogło to spowodować uszkodzenie mienia, jednak bez wyrządzania nadmiernej szkody. Usunięcie tej przeszkody nie może zagrażać bezpieczeństwu uczestników przeszukania i osób postronnych.

2. W razie potrzeby funkcjonariusz informuje służby ratownicze o środkach technicznych i chemicznych użytych podczas wykonywania czynności, o której mowa w ust. 1.

§ 19. Z dokonanej czynności przeszukania funkcjonariusz sporządza protokół zgodnie z art. 229 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego, z uwzględnieniem informacji o użyciu lub wykorzystaniu środków przymusu bezpośredniego.

Rozdział 6

Obserwowanie i rejestrowanie obrazu zdarzeń oraz dźwięku towarzyszącego tym zdarzeniom

§ 20. 1. Funkcjonariusz podczas wykonywania czynności operacyjno-rozpoznawczych realizuje uprawnienie do obserwowania i rejestrowania przy użyciu środków technicznych obrazu zdarzeń w miejscach publicznych oraz dźwięku towarzyszącego tym zdarzeniom, o którym mowa w art. 14 ust. 1 pkt 6 ustawy, gdy jest to niezbędne do wykonywania zadań określonych w art. 2 ust. 1 ustawy.

2. Czynność obserwowania i rejestrowania przez funkcjonariusza obrazu zdarzeń oraz dźwięku towarzyszącego tym zdarzeniom zarządza Szef CBA lub upoważniony przez niego funkcjonariusz, określając cel, czas i miejsce wykonania czynności.

3. Czynność obserwowania i rejestrowania obrazu zdarzeń oraz dźwięku towarzyszącego tym zdarzeniom przeprowadza się przy użyciu środków technicznych zapewniających niejawnie działanie funkcjonariusza.

§ 21. Z przeprowadzonej czynności obserwowania i rejestrowania obrazu zdarzeń oraz dźwięku towarzyszącego tym zdarzeniom funkcjonariusz sporządza komunikat, który zawiera w szczególności:

- 1) nazwę jednostki organizacyjnej CBA realizującej czynność;
- 2) czas i miejsce przeprowadzenia czynności;
- 3) cel i opis przeprowadzonej czynności;
- 4) rodzaj użytych środków technicznych;
- 5) podpis funkcjonariusza nadzorującego realizację czynności.

Rozdział 7

Przepis końcowy

§ 22. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.¹⁾

Prezes Rady Ministrów: *M. Morawiecki*

¹⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 25 lipca 2006 r. w sprawie wydawania osobom poleceń określonego zachowania się, legitymowania, zatrzymywania, przeszukania, kontroli osobistej, przeglądania bagaży i sprawdzania ładunku oraz obserwowania i rejestrowania zdarzeń przez funkcjonariuszy Centralnego Biura Antykorupcyjnego (Dz. U. poz. 1014 oraz z 2017 r. poz. 2405), które utraciło moc na podstawie art. 15 pkt 6 ustawy z dnia 14 grudnia 2018 r. o zmianie ustawy o Policji oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 2399 oraz z 2019 r. poz. 1091).